C/2025/5150

28.10.2025

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Obravnavanje soodvisnosti miru in podnebnih sprememb: potreba po prenovljeni svetovni diplomaciji

(mnenje na lastno pobudo)

(C/2025/5150)

Poročevalec: **Dimitris DIMITRIADIS**

Soporočevalec: **Peter SCHMIDT**

Svetovalca	Per BOQVIST (za poročevalca I. skupine) Jeffrey SACHS (za soporočevalca II. skupine)
Sklep plenarne skupščine	23. 1. 2025
Pravna podlaga	člen 52(2) Poslovnika
Pristojnost	strokovna skupina za zunanje odnose
Datum sprejetja na seji strokovne komisije	12. 6. 2025
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	71/1/1
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	17. 7. 2025
Plenarno zasedanje št.	598
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	131/17/7

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropska unija (EU) mora celovito in usklajeno obravnavati vse večjo povezanost podnebnih sprememb, zdravstvenih in varnostnih tveganj ter globalnega upravljanja. Mednarodno sodelovanje zaznamujejo naraščajoči izzivi avtoritarizma, protekcionizma in nacionalizma, zato bi se EU v svetovni podnebni diplomaciji morala uveljaviti kot verodostojna in vztrajna voditeljica. Nujno je prenehati z ločeno obravnavo podnebne in varnostne politike ter ju namesto tega dojemati kot sestavna dela trajnostne in mirne svetovne prihodnosti, ki se vzajemno krepita: temeljna naloga evropskega projekta je namreč spodbujanje in ohranjanje miru, temeljnih pravic in demokracije.

1.2 V zunanji politiki bi se morala EU zavzemati za podnebno diplomacijo, ki povezuje okoljske cilje s preprečevanjem konfliktov in vzpostavljanjem miru. Tak pristop mora temeljiti na obnovljenih svetovnih zavezništvih, vključujočih partnerstvih in povezanih okvirih politike. Razvijajoče se zunanje delovanje EU bi moralo upoštevati soodvisnost svetovnih izzivov ter priznavati tesno povezavo med degradacijo okolja in nestabilnostjo. Vključevanje vidikov podnebne varnosti v diplomatske in razvojne strategije EU lahko pripomore k odpravljanju temeljnih vzrokov konfliktov, hkrati pa okrepi svetovne podnebne zaveze.

1.3 S spodbujanjem podnebnih ukrepov, usklajenih s cilji trajnostnega razvoja, bi se morala EU uveljaviti tudi kot multiplikator vrednot. Za to pa mora vlagati v dobro upravljanje, prehransko, vodno in energetsko varnost, varna mesta ter odporne vire preživetja. Človekoljubna in prilagoditvena prizadevanja bi morala biti vključujoča in participativna ter pritegniti lokalne organizacije, pobude, ki jih vodijo mladi, in tiste, katerih ciljna skupina so ženske, in akterje civilne družbe.

1.4 Bistvenega pomena je tudi jasna in ambiciozna notranja agenda. EU mora izvajanje evropskega zelenega dogovora pospešiti z nacionalnimi akcijskimi načrti in akcijskimi načrti na ravni Unije, ki bi morali obravnavati razogljičenje, ohranjanje biotske raznovrstnosti, prakse krožnega gospodarstva in trajnostno rabo zemljišč. Sedanji gospodarski izzivi ne bi smeli upočasnjevati tega prehoda, ravno nasprotno: podnebne naložbe bi morale biti vzvod za gospodarsko okrevanje, prevzem vodilnega položaja na področju tehnologij in svetovno konkurenčnost zelenih in digitalnih inovacij.

1.5 Hkrati bi morala EU za podporo regijam v razvoju okrepiti diplomacijo glede zelenega dogovora/ciljev trajnostnega razvoja, pri tem pa uporabiti svoje strokovno znanje o trajnostnosti. Sem sodi krepitev partnerstev, ki omogočajo strukturirano sodelovanje s svetovnim jugom. Evropa lahko s spodbujanjem skupnih podnebnih okvirov in lajšanjem prenosa tehnologije podpre pravičen prehod na svetovnem jugu in tako okrepi svoj vpliv v svetu.

1.6 V večstranskih forumih mora EU ostati vodilna pri zavzemanju za podnebje na svetovni ravni. Biti mora na čelu pozivov k ambicioznim ukrepom v Generalni skupščini Združenih narodov in Varnostnem svetu ter v ključnih okoljskih konvencijah, kot so Okvirna konvencija ZN o spremembi podnebja (UNFCCC), Konvencija ZN o biološki raznovrstnosti (CBD) in Konvencija ZN o boju proti dezertifikaciji/degradaciji tal (UNCCD). Njena močna večstranska prisotnost je še posebej pomembna v času upadanja sodelovanja z ZDA.

1.7 Prenovljena diplomatska strategija EU mora temeljiti na treh vodilnih načelih. Prvič, podnebne vidike je treba v celoti vključiti v strategije za preprečevanje konfliktov, za to pa je treba analizo okoljskih tveganj vključiti v mirovna prizadevanja in proaktivno obravnavati napetosti zaradi virov. Drugič, EU mora dati prednost regionalnemu in večstranskemu sodelovanju, ki spodbuja odpornost proti podnebnim spremembam in reševanje konfliktov, ter podpirati lokalna in regionalna prizadevanja za prilagajanje podnebnim spremembam. Tretjič, trajnostni razvoj je treba s ciljno usmerjenimi naložbami v energijo iz obnovljivih virov, pogozdovanje in podnebno ozaveščeno kmetijstvo, ki prispevajo k zmanjšanju ranljivosti in preprečevanju konfliktov, spodbujati kot mirovni mehanizem.

1.8 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) poziva EU, naj za prenovo in okrepitev diplomacije odpravi notranjo razdrobljenost in sprejme odločne ukrepe, da bi dosegla strateško avtonomijo, ta pa se mora odražati v operativnih zmogljivostih, konkretnih politikah in usklajenem ukrepanju med državami članicami. EU brez oprijemljivega napredka na področju obrambe, energetske neodvisnosti in gospodarske odpornosti tvega nazadovanje v svetu, ki ga vse bolj zaznamujejo razmerja moči in sprejemanje enostranskih odločitev.

1.9 Samo s takšnim povezovalnim in proaktivnim pristopom, ki temelji na vrednotah, lahko EU ohrani svojo verodostojnost in vodilno vlogo v svetu, ki se sooča z dvojno grožnjo podnebnih motenj in geopolitične nestabilnosti. Ob upoštevanju tega cilja bi lahko EU uporabila svojo trgovinsko politiko kot orodje/instrument za spodbujanje trajnostnega razvoja, obravnavanje podnebnih sprememb in miroljubno gospodarsko rast. Trgovinska politika je namreč v izključni pristojnosti EU, kar Evropi omogoča enoten nastop in s tem „izvoz“ evropskih vrednot na področju človekovih in socialnih pravic, varstva okolja in podnebne politike.

2. **Uvod**

2.1 EESO priznava, da ni več mogoče zanikati neločljive povezanosti podnebnih sprememb in svetovne stabilnosti. Naraščanje temperature, ekstremni vremenski pojavi in pomanjkanje virov niso le stvar okolja, temveč tudi pomembni vzroki konfliktov. Če želimo ohraniti mir, moramo priznati, da so podnebni ukrepi temelj varnostne politike. Pritisk te realnosti zahteva ponovno zavezanost svetovni diplomaciji, ki bo odpornost proti podnebnim spremembam vključila v prizadevanja za izgradnjo miru.

2.2 EESO želi ob upoštevanju preteklega dela, zlasti svojih mnenj REX/569 ([1]) in REX/578 ([2]), nadgraditi in okrepiti že sprejete sklepe in priporočila, ki poudarjajo pomen razumevanja zapletenih povezav med podnebjem in varnostjo, saj so podnebne spremembe in degradacija okolja svetovni izzivi, katerih dinamika skupaj z ranljivostjo na področju kmetijstva, vode ([3]) in infrastrukture vplivajo na ljudi v številnih državah, izpostavljajo pa tudi potrebo po nujnih odpornih odzivih na te izzive. Obenem poudarjajo, da je temeljna naloga evropskega projekta spodbujanje in ohranjanje miru, kar je neločljivo povezano z ohranjanjem in spodbujanjem temeljnih pravic in demokracije.

EESO je že opozoril, da okoljska škoda, ki je posledica vojne, obsega degradacijo ekosistemov, onesnaženje zraka in vode ter kontaminacijo obdelovalnih površin in pašnikov ([4]).

2.3 Podnebne spremembe se približujejo več globalnim prelomnim točkam za podnebje ali pa jih že presegajo. Te so med drugim: (1) dvig morske gladine za več metrov; (2) izumiranje glavnih biomov (na primer spreminjanje amazonskega deževnega gozda v travinje); (3) zaustavitev kroženja oceanske vode, kar pospešuje segrevanje Antarktičnega oceana (pospešeno uničevanje zahodnoantarktične ledene plošče) in ohlajanje severnega Atlantika; (4) taljenje borealnega permafrosta in obsežni borealni gozdni požari.

2.4 Podnebne spremembe bodo povečale pogostost, razširjenost in intenzivnost nasilnih konfliktov, lahko pa tudi destabilizirajo podnebje, s tem ko: (1) destabilizirajo politiko in spodbujajo socialne konflikte (med mesti in podeželjem, med stalnimi prebivalci in nomadi itd.) v družbi; (2) zaostrujejo svetovno krizo zaradi lakote z zmanjšanjem pridelka, drobljenjem svetovne trgovine s hrano in višanjem cen hrane; (3) zaostrujejo mednarodne konflikte zaradi energije in mineralnih virov; (4) krepijo čezmejne spore v zvezi s sladkovodnimi viri; (5) povzročajo selitve prebivalstva; (6) večajo skrajno revščino, na primer v Sahelu, vzhodnem Kongu, Etiopiji in Sudanu, kjer potekajo konflikti; in (7) odpirajo arktično območje za pomorski promet, rudarstvo in drug gospodarski razvoj ter s tem večajo strateško konkurenco in tudi morebitne konflikte med različnimi akterji. Zato je pomembno poudariti potrebo po koheziji med državami članicami ter sosedami in partnerji EU, predvsem zaradi kontinuitete med območji zunaj in znotraj evropskega ozemlja.

2.5 Navedemo lahko tudi pet glavnih načinov, kako nasilni konflikti ovirajo boj proti podnebnim spremembam, in sicer: (1) nasilni konflikti in vojaške operacije na splošno neposredno povzročajo veliko okoljsko škodo; (2) preprečujejo vladno načrtovanje in naložbe na treh ključnih področjih podnebnega ukrepanja: blažitev (izvajanje brezogljičnega energetskega sistema), prilagajanje (ciljno usmerjene naložbe za izravnavo podnebne škode, kot je zaščita pred poplavami in sušo) in odpornost (celovite naložbe v sisteme opozarjanja in sposobnost človeških sistemov, da si opomorejo od izgub in škode, povezanih s podnebjem); (3) krčijo državne prihodke, ki so potrebni za kritične podnebne naložbe; (4) ovirajo meddržavno sodelovanje za premagovanje težav zaradi zastonjkarstva pri okoljskih ukrepih. Nasilni konflikti med narodi ovirajo ali onemogočajo sodelovanje, ki je koristno za vse; (5) onemogočajo meddržavno zaupanje, ki je potrebno za regionalne podnebne ukrepe, kot je čezmejno energetsko sodelovanje (npr. združevanje nabora obnovljivih virov energije v različnih državah v enotno združenje za energijo ali skupno upravljanje ogroženega bioma, kot je deževni gozd ali vodno območje, ki si ga delita dve ali več sosednjih držav).

2.6 EESO priznava, da je nujno obravnavati soodvisnost med podnebnimi spremembami in mirom. Podnebne spremembe postajajo vse pomembnejši vzrok svetovne negotovosti, saj povečujejo obstoječe ranljivosti, prisilno razseljevanje in konkurenco na področju omejenih virov. Zaradi vse večjih tveganj, povezanih s podnebjem, zlasti v novem geopolitičnem redu, mora EU okrepiti svoje diplomatske in institucionalne odzive pri obravnavi vplivov podnebja na mir in stabilnost. EESO s svojim delom na področju krožne diplomacije lahko prispeva k ciljem tega mnenja. Evropska obrambna agencija, na primer, si interno že prizadeva za uporabo načel krožnega gospodarstva pri javnem naročanju (v okviru inkubacijskega foruma o krožnem gospodarstvu v evropski obrambi (IF CEED), ki ga financira LIFE), kar ustvarja stalne priložnosti na tem področju.

([1]) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Uvedba evropskega stresnega testa za inovacije (raziskovalno mnenje) (UL C, C/2024/1575, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1575/oj).

([2]) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu – Nov pogled na povezavo med podnebjem in varnostjo: Obravnavanje vpliva podnebnih sprememb in degradacije okolja na mir, varnost in obrambo (JOIN(2023) 0019 final) (UL C, C/2024/2106, 26.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2106/oj).

([3]) V zvezi z vodo glej poziv EESO k modremu dogovoru EU in povezana mnenja: Modri dogovor EU, EESO.

([4]) Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Pravica do zdravega okolja v Evropski uniji, zlasti z vidika vojne v Ukrajini (mnenje na lastno pobudo) (UL C 228, 29.6.2023, str. 10).

3. **Ozadje**

3.1 Podnebne spremembe so temeljni in pereč varnostni izziv, ki vpliva na svetovno stabilnost. Kaskadni učinki podnebnih sprememb poglabljajo obstoječe ranljivosti in ustvarjajo nova varnostna tveganja, zlasti v nestabilnih regijah in mestnih središčih.

3.2 Obravnavanje podnebnih izzivov in ohranjanje mednarodnega reda, ki temelji na pravilih, sta medsebojno povezani prednostni nalogi. Eno brez drugega ne more uspeti, oboje pa je bistveno za zaščito človekove in nacionalne varnosti.

3.3 Cilj obravnavanja podnebnih sprememb je zajet v členu 191(1) PDEU kot koncept, ki ga je treba spodbujati v zunanjem delovanju Unije. V globalni strategiji EU iz leta 2016 je navedeno, da podnebne spremembe in degradacija okolja zaostrujejo potencialne konflikte zaradi njihovega vpliva na dezertifikacijo, degradacijo tal ter pomanjkanje vode in hrane. V strategiji je podnebje obravnavano kot multiplikator groženj, ki spodbuja pomanjkanje vode in hrane, pandemije in razseljevanje ([5]).

3.4 Poleg tega bi moral evropski zeleni dogovor ([6]) ostati ključni element okvira politike EU, katerega cilj je preoblikovati Unijo v sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo. Cilj zelenega dogovora ni le to, da Evropa do leta 2050 postane prva ogljično nevtralna celina, temveč tudi združevanje podnebnih ciljev s strategijami za povečanje blaginje in varnosti. V tem celovitem načrtu se EU zavezuje boju proti podnebnim spremembam z razvojem obsežne in večplastne strategije, ki upošteva geopolitične, gospodarske in okoljske dejavnike.

3.5 EU bi morala izkoristiti tudi strategijo Global Gateway ter povezati podnebno in geogospodarsko diplomacijo s krepitvijo mednarodnega sodelovanja, hkrati pa cilje trajnostnega razvoja vključiti v svoje vodilne projekte in pobude. Njeni vodilni projekti bi morali kombinirati obravnavanje miru, konfliktov in demokracije.

3.6 Izvajanje časovnega načrta za podnebne spremembe in obrambo v okviru širše povezave med podnebjem in varnostjo prispeva k širši agendi EU, zlasti k sklepom Sveta o podnebni diplomaciji iz januarja 2020 ([7]).

3.7 Svet EU je marca 2022 sprejel strateški kompas ([8]), ki so ga nato potrdili voditelji in voditeljice EU. Namen kompasa je oblikovati skupno strateško vizijo v zvezi z varnostnimi izzivi, vključno s podnebnimi, ter jo prenesti v ukrepanje in rezultate.

3.8 Kljub vsej retoriki v smislu „podnebna politika je zdaj varnostna politika“ se je EU še bolj oddaljila od celovite ekološke varnosti. Nenavadno je, da je bila širša geopolitična komponenta politike EU na področju podnebja ob teh pomembnih spremembah zanemarjena. Večjih korakov naprej ni bilo, podnebno geopolitiko pa nekako izpodriva drugačna geopolitična računica in vrnitev k bolj tradicionalni varnosti. To stanje pojasnjujejo tako geoekonomski kot politični interesi.

4. **Ugotovitve**

Nujnost vodilnega položaja EU

4.1 EESO se zaveda, da lahko vse večji avtoritarizem, protekcionizem in nacionalizem ogrozijo mednarodno sodelovanje pri obravnavi varnostnih tveganj, ki jih povzročajo podnebne spremembe. Živimo v času, ko je povezava med podnebno in varnostno politiko vse pomembnejša, medtem ko se povezava med usklajenim delovanjem in globalnim razumevanjem postaja vse bolj rahlja in je ne smemo dojemati kot samoumevno.

([5]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/global-strategy-european-unions-foreign-and-security-policy_en.
([6]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.
([7]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-climate-change-and-defence-roadmap_en.
([8]) https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-security-and-defence-1_en.

4.2 EESO meni, da se Evropa ne glede na to, ali gre za obrambo, trgovino, podnebje ali diplomacijo, sooča z velikim izzivom, kako naj se uveljavi kot odporna in avtonomna akterka na svetovnem prizorišču. Zdaj, ko podnebje v agendi ZDA izgublja na pomenu, se mora Evropa proaktivno pripraviti na svet, v katerem ne bo več samoumevno, da so se ZDA pripravljene prilagajati.

4.3 EESO je trdno prepričan, da mora zaradi umika ZDA iz mednarodnih podnebnih dogovorov in obveznosti EU ne le najti načine, da zapolni praznino, temveč tudi okrepiti zavezništva, ki podnebne politike varujejo pred geopolitičnimi pretresi. Zdaj je čas za obnovo svetovne diplomacije. Svet si ne more privoščiti, da bi podnebne spremembe in konflikte obravnaval ločeno. Trajnostna in mirna prihodnost je odvisna od naše sposobnosti, da ti področji povežemo in izvajamo celostne rešitve, ki spodbujajo tako okoljsko kot geopolitično stabilnost.

4.4 EU ima ključno vlogo pri spodbujanju te preobrazbe in prizadevanjih, da se podnebni ukrepi ne obravnavajo več ločeno od utrjevanja miru, temveč kot njen bistveni sestavni del. Razvijajoča se zunanja politika EU mora odražati medsebojno povezanost svetovnih izzivov, zlasti povezave med degradacijo okolja in konflikti. Nujnosti reševanja tega izziva ne smemo podcenjevati. Varnostne grožnje, povezane s podnebjem, se povečujejo, zato se mora diplomacija razvijati tako, da bo odražala to novo realnost.

4.5 EESO predlaga, naj EU ohrani svoj položaj zaupanja vredne partnerice v boju proti podnebnim spremembam, ter poudarja, da mora Unija prevzeti vodilno vlogo in postati multiplikator vrednot. To bi pomenilo, da vlaga v širše cilje trajnostnega razvoja (dobro upravljanje, možnosti preživljanja, prehranska varnost, varna mesta), njena človekoljubna prizadevanja, ki upoštevajo podnebje in varnost, pa morajo vključevati lokalne in mladinske organizacije ter civilno družbo. Vključujoče, raznoliko in z dokazi podprto odločanje o blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje je bistvenega pomena, kakor tudi zmanjševanje tveganja nesreč in odzivanje nanje ter energetska in gospodarska varnost.

4.6 EESO usmerja EU k premagovanju notranje razdrobljenosti in drznim korakom k strateški avtonomiji, ki se mora odražati v operativnih zmogljivostih, konkretnih politikah in usklajenem ukrepanju med državami članicami. EU brez oprijemljivega napredka na področju obrambe, energetske neodvisnosti in gospodarske odpornosti tvega nazadovanje v svetu, ki ga vse bolj zaznamujejo razmerja moči in enostranske odločitve.

4.7 Prehod na zeleno energijo je bistven zlasti za geopolitično stabilnost, samozadostnost in izgradnjo miru. Medtem ko morajo države krepiti gospodarsko sodelovanje med regijami s poudarkom na preoblikovanju svetovnega energetskega sistema, mora Evropa vlagati v domače zmogljivosti za obnovljive vire energije, da bi okrepila decentralizacijo energije in samozadostnost. S tem dvojnim pristopom se lahko zmanjšajo svetovne emisije, hkrati pa ohranja medsebojno zaupanje, zmanjšuje odvisnost od fosilnih goriv in tveganje konfliktov.

4.8 EU bi morala razviti tridelno strategijo za podnebne ukrepe. Prvič, uvesti bi morala nacionalne načrte in načrte na ravni EU za doseganje ciljev evropskega zelenega dogovora glede razogljičenja, ohranjanja biotske raznovrstnosti, varstva rabe tal, krožnega gospodarstva in drugih ukrepov. Sedanja gospodarska stagnacija v Evropi ni razlog za odlašanje, temveč za okrepitev ukrepov. Naložbe v podnebne ukrepe ne bodo le stvar okoljskih vprašanj, temveč bodo delovale tudi kot gospodarska spodbuda in pot h globalni konkurenčnosti Evrope na področju zelenih in digitalnih tehnologij.

4.9 EU bi morala imeti vodilno vlogo na področju zelenega dogovora/diplomacije ciljev trajnostnega razvoja (Lafortune idr. 2024 ([9])) skupaj z drugimi večjimi državami in regijami, v katerih bi Evropa uporabila svoj napredek v okviru evropskega zelenega dogovora, da bi drugim regijam v razvoju pomagala sprejeti podobne pristope. Sem bi morale soditi pobude EU-Kitajska, EU-AU, EU-Indija, EU-ASEAN in EU-CELAC (Latinska Amerika) ter pobude z drugimi partnerji svetovnega juga.

4.10 EU bi morala vlagati v multilateralizem in imeti še naprej vodilno vlogo na svetovni ravni pri pozivanju k podnebnim ukrepom, zlasti ob upoštevanju umika ZDA od kakršne koli razumne odgovornosti v zvezi s tem vprašanjem. Evropa bi morala prevzeti vodilno vlogo pri pozivu k pospešenemu ukrepanju v okviru Generalne skupščine ZN in Varnostnega sveta ZN ter na zasedanjih konference pogodbenic UNFCCC, CBD in UNCCD.

([9]) Lafortune, Guillaume, Grayson Fuller, Adolf Kloke-Lesch, Phoebe Koundouri in Angelo Riccaboni, 2024. European Elections, Europe's Future and the Sustainable Development Goals. Europe Sustainable Development Report 2023/24 (Evropske volitve, prihodnost Evrope in cilji trajnostnega razvoja. Poročilo o trajnostnem razvoju po svetu za leto 2023). SDSN Europe. https://www.tara.tcd.ie/handle/2262/104407.

4.11 Kar zadeva proces UNFCCC, lahko dokončanje pariškega pravilnika pripišemo učinkovitosti svetovne podnebne diplomacije. V fazi po pogajanjih, ko lahko nastajajoče oblike pluralizma, zavezništev in dvostranskih partnerstev na novo opredelijo multilateralizem, **bo vloga civilne družbe vse pomembnejša**. Akterji civilne družbe bodo s trajnim diplomatskim sodelovanjem na terenu bistvenega pomena pri vodenju in izvajanju podnebnih sporazumov.

4.12 Prenovljena diplomatska strategija mora temeljiti na treh ključnih načelih:

4.12.1 Vključevanje podnebnih vidikov v preprečevanje konfliktov: podnebna varnost mora postati osrednji steber prizadevanj za izgradnjo miru. EU bi morala z mednarodnimi organizacijami in vladami v svoje diplomatske strategije vključiti ocene tveganja za okolje in proaktivno obravnavati napetosti, povezane z viri.

4.12.2 Krepitev večstranskega sodelovanja: Evropska unija, Združeni narodi in drugi svetovni akterji morajo oblikovati močnejša zavezništva, ki bodo dajala prednost odpornosti proti podnebnim spremembam in reševanju konfliktov. Regionalna partnerstva in sodelovanje na lokalni ravni lahko okrepijo strategije za prilagajanje podnebnim spremembam, ki zmanjšujejo nestabilnost.

4.12.3 Vlaganje v zeleni razvoj kot mirovni mehanizem: trajnostne gospodarske politike, ki spodbujajo energijo iz obnovljivih virov, pogozdovanje in podnebno ozaveščeno kmetijstvo pomagajo stabilizirati nestabilne regije. Z omogočanjem skupnostim, da se trajnostno preživljajo, lahko zmanjšamo verjetnost konfliktov zaradi virov.

V Bruslju, 17. julija 2025

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Oliver RÖPKE